

REMISSYTTRANDE

2021-06-16

Dnr 0104/21

Er referens: Ju2021/01200

Justitiedepartementet

103 33 Stockholm

Remissyttrande delbetänkandet Föreningsfrihet och terroristorganisationer (SOU 2021:15)

Brottsförebyggande rådet (Brå) har beretts tillfälle att lämna synpunkter på delbetänkandet Föreningsfrihet och terroristorganisationer. Inom myndigheten finns Center mot våldsbejakande extremism (CVE) som har granskat utredningens förslag utifrån centrets nationella uppdrag att förebygga ideologiskt inspirerad brottslighet och terrorism.

Utredningen föreslår att det införs en ny regel som ger möjlighet till inskränkning av föreningsfriheten när det gäller terrorism. Den nya regeln placeras i 2 kap. 24 § andra stycket regeringsformen som en del av den nuvarande begränsningsbestämmelsen. CVE tillstyrker utredningens förslag.

CVE delar kommitténs slutsats att begreppet terrorism bör användas i en ny bestämmelse då begreppet är vedertaget och används i juridiska dokument på internationell nivå, inte minst inom EU-rätten. Ett internationellt straffrättsligt samarbete har sedan lång tid pågått kring terrorism. CVE stödjer även kommitténs bedömning att möjligheterna att i lag begränsa föreningsfriheten när det gäller deltagande i sammanslutningar som ägnar sig åt terrorism bör utökas (avsnitt 8.3).

Utredningen anser att det finns välgrundade skäl för att föreningsfriheten ska kunna inskränkas även när det gäller sammanslutningar som ägnar sig åt anknytningsbrott som underlättar eller möjliggör terroristbrott. CVE delar uppfattningen att bestämmelsen därför uttryckligen även bör omfatta organisationer som understödjer terrorism.

Utredningen problematiserar det faktum att organisationer som utövar terrorism, eller verksamhet som innebär ett tydligt stöd åt sådana gärningar, även kan ägnar sig åt traditionell åsiktsbildning eller humanitär verksamhet. Utredningen konstaterar att proportionalitetsbedömningen framstår som mer komplicerad när det rör sammanslutningar som bedriver en blandad verksamhet. CVE delar bedömningen men vill samtidigt lyfta att det inte är ett ovanligt fenomen att olika typer av våldsbejakande rörelser även bedriver någon form av social eller humanitär verksamhet. Det är ett sätt att skapa legitimitet och engagemang och kan användas för rekrytering, finansiering och propaganda.

Det framkommer i utredningen att kommittén inte sett som sin uppgift att bedöma behovet av en lagändring eller hur effektiv en sådan kan förväntas bli. Det hade varit värdefullt att tydligare belysa vilka behov lagreformen ska möta och vilka konsekvenser den förväntas leda till.

Detta yttrande avges av generaldirektör Kristina Svartz efter föredragning av Jenny Sonesson pressekreterare CVE.

Kristina Svartz

Jenny Sonesson